

**OPINIA DOTYCZĄCA ZGODNOŚCI ZREALIZOWANYCH
LUB PODJĘTYCH ZADAŃ Z ZAKRESU ZDROWIA PUBLICZNEGO
Z PRIORYTETAMI DLA REGIONALNEJ POLITYKI ZDROWOTNEJ
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO**

I. INFORMACJE OGÓLNE

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022, poz. 1608) jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane są do przekazania wojewodzie rocznej informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego.

Zgodnie z art. 2 w/w ustawy zadania z zakresu zdrowia publicznego obejmują:

1. monitorowanie i ocenę stanu zdrowia społeczeństwa, zagrożeń zdrowia oraz jakości życia związanej ze zdrowiem społeczeństwa.
2. edukację zdrowotną dostosowaną do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych.
3. promocję zdrowia:
 - a. kreowanie postaw zdrowotnych i społecznych sprzyjających profilaktyce zachowań ryzykownych.
 - b. zapobieganie uzależnieniom oraz skutkom zdrowotnym i społecznym wynikającym z uzależnień.
4. profilaktykę chorób.
5. działania w celu rozpoznawania, eliminowania lub ograniczania zagrożeń i szkód dla zdrowia fizycznego i psychicznego w środowisku zamieszkania, nauki, pracy i rekreacji.
6. analizę adekwatności i efektywności udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej w odniesieniu do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa.
7. inicjowanie i prowadzenie:

- a. działalności naukowej w zakresie zdrowia publicznego.
 - b. współpracy międzynarodowej dotyczącej działalności naukowej w zakresie zdrowia publicznego.
8. rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego.
 9. ograniczanie nierówności w zdrowiu wynikających z uwarunkowań społeczno-ekonomicznych.
 10. działania w obszarze aktywności fizycznej.

Liczba podmiotów województwa lubelskiego zobowiązanych do złożenia za 2021 r. informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego:

- 1 Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
- 20 Starostw Powiatowych
- 4 Urzędy Miast na prawach powiatu
- 213 Urzędów Miast i Gmin

Poniższa tabela przedstawia liczbę jednostek w podziale administracyjnym.

Liczba jednostek samorządu terytorialnego	
województwo	1
miasta na prawach powiatu	4
powiaty	20
gminy miejskie	20
gminy miejsko-wiejskie	30
gminy wiejskie	163
gminy ogółem	213
Ogółem	238

Tabela nr 1.

Z **238** jednostek samorządu terytorialnego województwa lubelskiego **207** z nich przekazało Wojewodzie Lubelskiemu roczną informację o zrealizowanych lub podjętych w 2021 roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego.

31 jednostek poinformowało wojewodę o nierealizowaniu zadań z zakresu zdrowia publicznego w 2021 r., ze względu na: sytuację epidemiologiczną związaną z pandemią SARS-CoV-2, brakiem funduszy oraz brakiem odpowiednio przygotowanej kadry do ich realizacji. **17** z nich podało jako jedyny powód sytuację epidemiologiczną związaną z pandemią SARS-CoV-2.

Wykres nr 1. Liczba jednostek samorządu terytorialnego realizujących zadania na terenie województwa lubelskiego w 2021 r.

Poniższa tabela przedstawia liczbę jednostek samorządu terytorialnego: zobowiązanych do złożenia sprawozdania, realizujących i nie realizujących zadań.

Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba JST zobowiązanych do złożenia sprawozdania	Liczba JST, które przekazały sprawozdania oraz nie realizowały zadań	
		JST realizujące zadania/działania	JST nie realizujące zadań/działania
na poziomie wojewódzkim	1	1	0
na poziomie powiatowym	20	18	2
na poziomie miast na prawach powiatu	4	4	0
na poziomie gminnym	213	184	29
Ogółem	238	207	31

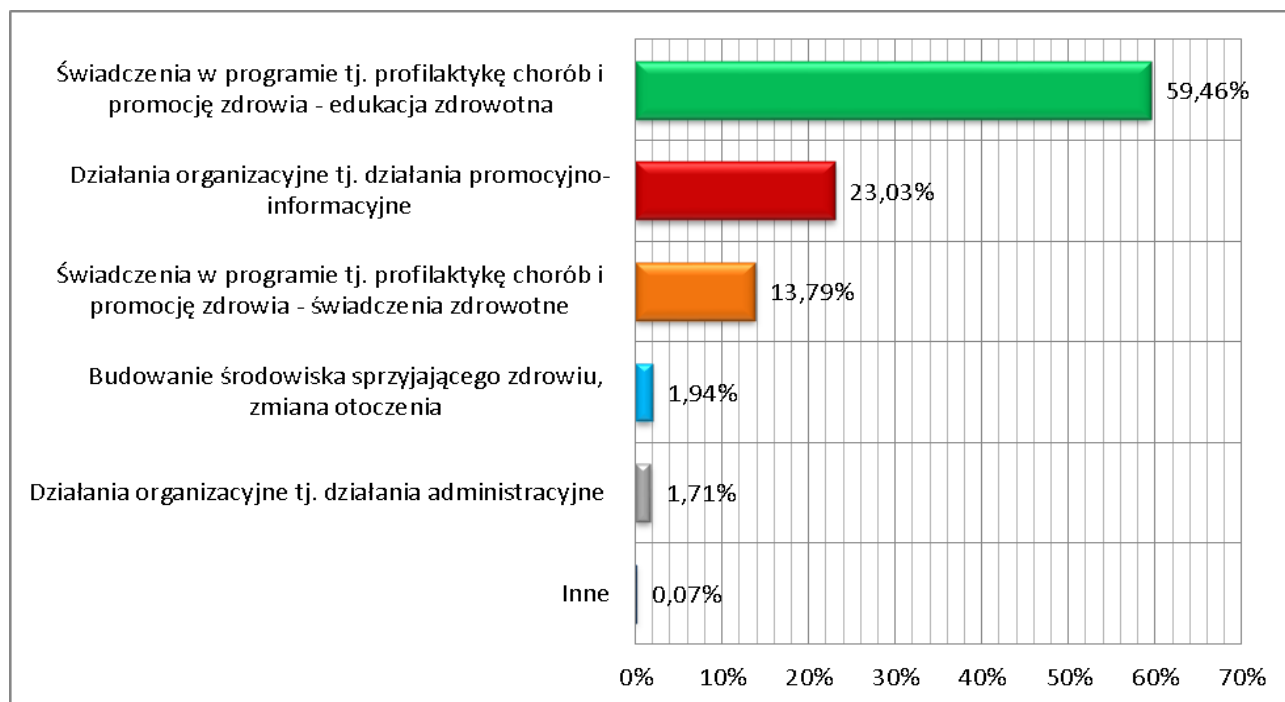
Tabela nr 2.

Sprawozdane przez jednostki samorządu terytorialnego zadania z zakresu zdrowia publicznego realizowane były poprzez:

- świadczenia w programie tj. profilaktykę chorób i promocję zdrowia, która została podzielona na edukację zdrowotną oraz świadczenia zdrowotne.
- działania organizacyjne tj. działania promocyjno-informacyjne oraz działania administracyjne.
- budowanie środowiska sprzyjającego zdrowiu, zmiana otoczenia.
- oraz inne.

Jednostki samorządu terytorialnego najczęściej realizowały zadania poprzez prowadzenie działań z kategorii świadczenia w programie tj. profilaktykę chorób i promocję zdrowia – edukację zdrowotną. Były to takie działania jak np.: spotkania/warsztaty na których poruszano m. in. tematy: uzależnień, zdrowego odżywiania czy aktywności fizycznej.

Drugim w kolejności wybieranym rodzajem działań były działania organizacyjne, tj.: działania promocyjno-informacyjne, które polegały m. in. na rozdysponowaniu ulotek, plakatów, publikowaniu informacji na stronach internetowych, w prasie oraz prowadzeniu konferencji informacyjnych.

Wykres nr 2. Kategoria działań zrealizowanych w 2021 r. na terenie województwa lubelskiego – procentowa liczba działań.

łączna kwota przeznaczona przez jednostki samorządu terytorialnego w 2021 r. na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego wyniosła **110 518 191, 69 zł.**

Ponadto Koordynator wojewódzki wprowadził do elektronicznego systemu sprawozdawczego ProfiBaza – **3 zadania** realizowane w 2021 r. przez Wojewodę Lubelskiego, tj. zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia – zapobiegania zakażeniom HIV i zwalczania AIDS, na których realizację w 2021 r. Wojewoda Lubelski przekazał dotację w wysokości **40 357, 41 zł.**

łączna kwota przeznaczona w 2021 r. na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego w województwie lubelskim wyniosła **110 558 549,10 zł.**

II. POPULACJA DOCELOWA

W województwie lubelskim w 2021 r. zadaniami/działaniami w ramach realizowanych zadań z zakresu zdrowia publicznego objętych zostało **553 329 osób.** Liczba ta stanowi sumę populacji ze wszystkich zadań z zakresu zdrowia publicznego wprowadzonych do systemu.

1. Populacja objęta zadaniami/działaniami wpisującymi się w poszczególne cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025¹, zgodnie z poniższą tabelą

NPZ	Liczba osób
NPZ 1	51 463
NPZ 2	263 103
NPZ 3	34 672
NPZ 4	203 106
NPZ 5	985
n/d	0
Suma	553 329

Tabela nr 3.

¹ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 - <https://www.gov.pl/web/zdrowie/npz-2021-2025>

2. Populacja objęta zadaniami/działaniami wpisującymi się w poszczególne Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej (PRPZ) dla województwa lubelskiego², zgodnie z poniższą tabelą

PRPZ	Liczba osób
PRPZ IV cel 2	102
PRPZ VI cel 1	234 534
PRPZ VI cel 2	5524
PRPZ VI cel 3	13286
PRPZ VI cel 4	919
PRPZ VI cel 5	298 723
n/d	241
Suma	553 329

Tabela nr 4.

- **Priorytet nr IV** wzmocnienie opieki zdrowotnej nad osobami starszymi, przewlekle chorymi i wymagającymi opieki paliatywnej **cel 2** poprawa dostępności do świadczeń dla osób przewlekle chorych realizowanych w warunkach stacjonarnych i domowych – zadania skierowane do **102 osób**, jest to najmniejsza liczba populacji.
- **Priorytet nr VI** rozwój profilaktyki zdrowotnej **cel 1** wzmocnienie działań profilaktycznych w dziedzinach priorytetowych, które zostały wyszczególnione w **Priorytecie nr II** wzmocnienie potencjału infrastrukturalnego oraz kadrowego systemu ochrony zdrowia w dziedzinach priorytetowych dla województwa lubelskiego – zadania skierowane do **234 534 osób**.
- **Priorytet nr VI** rozwój profilaktyki zdrowotnej **cel 2** wzmocnienie działań profilaktycznych w dziedzinie stomatologii i periodontologii – zadania skierowane do **5524 osób**.

² Priorytety dla regionalnej polityki zdrowotnej dla województwa lubelskiego na okres 1.01.2019 – 31.12.2021 - aktualizacja zatwierdzona przez Wojewodę Lubelskiego dnia 28.02.2019 r.; <https://www.lublin.uw.gov.pl/potrzeby-zdrowotne/priorytety-dla-regionalnej-polityki-zdrowotnej-prpz-dla-wojew%C3%B3dztwa-lubelskiego>

- **Priorytet VI rozwój profilaktyki zdrowotnej cel 3 wzmocnienie działań profilaktycznych ukierunkowanych na matkę i dziecko** – zadania skierowane do **13 286 osób**.
- **Priorytet VI rozwój profilaktyki zdrowotnej cel 4 wzmocnienie działań profilaktycznych skierowanych dla osób powyżej 65 roku życia** – zadania skierowane do **919 osób**.
- **Priorytet nr VI rozwój profilaktyki zdrowotnej cel 5 wzmocnienie działań profilaktycznych w dziedzinie psychiatrii** – zadania skierowane do **298 723 osób**, jest to największa liczba populacji.
- Zadania, które nie wpisały się w Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej dla województwa lubelskiego skierowane były do **241 osób**.

III. ZGODNOŚĆ ZREALIZOWANYCH LUB PODJĘTYCH ZADAŃ Z CELAMI OPERACYJNYMI I ZADANIAMI SŁUŻĄCYMI DO ICH REALIZACJI, OKREŚLONYMI W NARODOWYM PROGRAMIE ZDROWIA NA LATA 2021-2025

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (NPZ) jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu.

- Wykaz zrealizowanych zadań/działań zdrowia publicznego odnoszących się do celów Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 w podziale administracyjnym województwa

Jednostki samorządu terytorialnego, które przekazały roczną informację z zakresu zdrowia publicznego	Liczba zadań / działań
na poziomie wojewódzkim	51
na poziomie powiatowym	357
na poziomie miast na prawach powiatu	100
na poziomie gminnym	834
Ogółem	1342

Tabela nr 5.

- Wykaz zrealizowanych zadań/działań odnoszących się do poszczególnych celów Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025

Cel operacyjny	Nazwa Celu Operacyjnego	Liczba zadań / działań
1	Profilaktyka nadwagi i otyłości	163
2	Profilaktyka uzależnień	835
3	Promocja zdrowia psychicznego	175
4	Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne	174
5	Wyzwania demograficzne	13
	Nie dotyczy/brak wskazanego celu operacyjnego NPZ	0
	Zadania/interwencje sprawozdane przez JST, które nie da się przyporządkować do żadnego z celów NPZ	
Ogółem		1360

Tabela nr 6.

Uwaga: W poniższych tabelach przedstawiono dane dotyczące poszczególnych celów operacyjnych NPZ. Do każdego działania, realizowanego w ramach zadania/działania, mógł zostać przypisany więcej niż jeden cel operacyjny NPZ. Uwaga ta dotyczy każdego z prezentowanych poziomów NPZ, dlatego sumy w poszczególnych tabelach dla danego celu NPZ mogą się różnić.

CEL 1. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI

Cel operacyjny/ zadanie NPZ	Nazwa celu operacyjnego NPZ	Liczba zadań/ działań
1		
1.1	Prowadzenie ogólnopolskiego centrum edukacji żywieniowej	1
1.2.	Kształtowanie postaw prozdrowotnych, w tym upowszechnianie koncepcji Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie	89
1.3.	Promocja aktywności fizycznej – wsparcie pozalekcyjnych form aktywizacji fizycznej dzieci i młodzieży	109
1.4.	Działania edukacyjne skierowane do pacjentów z cukrzycą oraz ich rodzin i opiekunów mające na celu ograniczenie powikłań cukrzycy oraz poprawę jakości i długości życia chorych	3
1.5.	Promocja karmienia piersią	0
1.6.	Promowanie prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej wśród służb mundurowych	0
1.7.	Prace nad systemem przyjaznego etykietowania żywności	0
1.8.	Szkolenia w zakresie zasad zdrowego żywienia i aktywności fizycznej dla grup zawodowych zaangażowanych w działania na rzecz walki z nadwagą i otyłością (pracodawcy, przemysł spożywczy, menedżerowie zdrowia, zawody medyczne, nauczyciele, pracownicy ochrony zdrowia, pracownicy PIS)	2

1.9.	Badanie preferencji konsumentów dotyczących wyborów żywieniowych, w tym przegląd składu i wartości odżywczej wybranych produktów dostępnych na rynku	0
1.10.	Realizacja prozdrowotnej polityki fiskalnej sprzyjającej walce z nadwagą i otyłością	0
1.11.	Prowadzenie eBazy izomerów trans kwasów tłuszczowych oraz jej aktualizacja na podstawie badań zawartości tych związków w żywności	0
1.12.	Aktualizacja norm żywienia populacji	0
1.13.	Określenie norm żywienia w szpitalach	0
1.14.	Monitorowanie, wczesna diagnoza i interwencja w zakresie występowania nadwagi i otyłości oraz podwyższonego ciśnienia tętniczego krwi w populacji dzieci	1
1.15.	Badanie sposobu żywienia i stanu odżywienia polskiego społeczeństwa	0
1.16.	Inny	20
Ogółem		225

Tabela nr 7.

CEL 2. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Cel operacyjny/ zadanie NPZ	Nazwa celu operacyjnego NPZ	Liczba zadań/ działań
2		
2.1.	Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom	738
2.2.	Uzależnienie od tytoniu (nikotyny)	1
2.3.	Uzależnienie od alkoholu	39
2.4.	Uzależnienia od zachowań (uzależnienia behawioralne)	9
2.5.	Uzależnienia od narkotyków	57
Ogółem		844

Tabela nr 8.

Zadania szczegółowe w ramach celu 2. Profilaktyka uzależnień

Zadanie NPZ	Nazwa celu operacyjnego NPZ	Liczba zadań/działań
2.1.	Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom	
2.1.1.	Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom	561
2.1.2.	Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu)	6
2.1.3.	Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień	40
2.1.4.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów	15

	profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego	
2.1.5.	Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z problemem alkoholowym i ich rodzin	33
2.1.6.	Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie	27
2.1.7.	Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich	74
2.1.8.	Inny	0
2.2.	Uzależnienie od tytoniu (nikotyny)	
2.2.1.	Ograniczanie dostępności fizycznej i ekonomicznej wyrobów tytoniowych i powiązanych	0
2.2.2.	Realizacja szkoleń personelu medycznego w zakresie leczenia uzależnienia od nikotyny oraz prowadzenie Telefonicznej Poradni Pomocy Pałacym	0
2.2.3.	Ułatwianie wychodzenia z nałogu używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów przez zapewnienie dostępu do świadczeń specjalistycznych	0
2.2.4.	Prowadzenie współpracy międzynarodowej dotyczącej polityki ograniczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów oraz płynów do ponownego ich napełniania	0
2.2.5.	Prowadzenie nadzoru nad zawartością składników w wyrobach tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobach tytoniowych oraz płynach do ponownego ich napełniania	0
2.2.6.	Zapewnienie skutecznego przestrzegania przepisów obowiązującego prawa w zakresie polityki antynikotynowej	0
2.2.7.	Inny	1
2.3.	Uzależnienie od alkoholu	
2.3.1.	Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej	13
2.3.2.	Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD	2
2.3.3.	Wdrożenie w podstawowej opiece zdrowotnej procedury wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji wobec pacjentów spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie	4
2.3.4.	Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu	4
2.3.5.	Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych	10
2.3.6.	Ograniczanie skali przemytu i liczby nielegalnych miejsc odkażania alkoholu	0
2.3.7.	Inny	8
2.4	Uzależnienie od zachowań (uzależnienia behawioralne)	
2.4.1.	Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania	8
2.4.2.	Rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja	0

	społeczna realizowane w szczególności przez zapewnienie dostępu do oddziaływań pomocowych dla problemowych i patologicznych hazardzistów, osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi oraz ich bliskich	
2.4.3.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty programów wczesnej interwencji, skierowanych do jednostek lub grup narażonych na czynniki ryzyka	1
2.4.4.	Prowadzenie badań dotyczących uzależnień behawioralnych oraz monitorowanie i ewaluacja podejmowanych działań	0
2.4.5.	Inny	0
2.5.	Uzależnienia od narkotyków	
2.5.1.	Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP	54
2.5.2.	Prowadzenie poradnictwa w ramach ogólnopolskiego telefonu zaufania oraz poradni internetowej	0
2.5.3.	Objęcie leczeniem substytucyjnym co najmniej 30% osób uzależnionych od opioidów w każdym województwie	0
2.5.4.	Zwiększanie liczby programów terapeutycznych skierowanych do użytkowników przetworów konopi i osób uzależnionych od nich	0
2.5.5.	Realizacja działań mających na celu ograniczenie podaży środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP	0
2.5.6.	Inny	3
Ogółem		864

Tabela nr 9.

CEL 3. PROMOCJA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cel operacyjny	Nazwa celu operacyjnego NPZ	Liczba zadań/działań
3		
3.1.	Promocja zdrowia psychicznego	169
3.2.	Zapobieganie zachowaniom samobójczym	9
Ogółem		178

Tabela nr 10.

Zadania szczegółowe w ramach celu 3. Promocja zdrowia psychicznego

Cel operacyjny	Nazwa celu operacyjnego NPZ	Liczba zadań/działań
3.1.	Promocja zdrowia psychicznego	
3.1.1.	Realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej	164
3.1.2.	Podnoszenie kompetencji kadr medycznych i innych specjalistów uczestniczących w realizacji działań profilaktycznych na rzecz opieki psychiatrycznej	2
3.1.3.	Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań	0
3.1.4.	Koordinacja, monitorowanie oraz ewaluacja skuteczności i efektywności zadań prowadzonych w celu profilaktyki problemów zdrowia psychicznego i poprawy dobrostanu psychicznego	1
3.1.5.	Inny	3
3.2.	Zapobieganie zachowaniom samobójczym	

3.2.1.	Rozwijanie odpowiedzialnej polityki informacyjnej na temat zachowań samobójczych oraz czynników ryzyka i czynników chroniących z nimi związanych, w tym monitorowanie mediów, stosowanie zaleceń specjalistów (np. suycydologów, specjalistów zdrowia publicznego) w opracowywaniu materiałów informacyjnych i innych przekazów o charakterze medialnym przez instytucje publiczne oraz media publiczne	5
3.2.2.	Ograniczanie dostępu do metod dokonywania samobójstw w celu zmniejszenia liczby zachowań samobójczych we wszystkich grupach wiekowych, w tym wspieranie inicjatyw mających na celu poprawę bezpieczeństwa w różnych obiektach, np. mostach, wiaduktach, w obszarze infrastruktury kolejowej (m.in. stacje kolejowe, przejazdy, perony) i budynkach, a także podejmowanie racjonalnych działań w obszarze dostępności leków (OTC), środków medycznych i innych toksycznych substancji chemicznych wykorzystywanych w celach samobójczych	0
3.2.3.	Opracowanie, wdrażanie i ewaluacja programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej ukierunkowanych na zapobieganie zachowaniom samobójczym, dostosowanych do potrzeb różnych populacji	2
3.2.4.	Zapewnienie dostępu do pomocy w kryzysie psychicznym przez dostęp do konsultacji za pośrednictwem narzędzi teleinformatycznych (w tym telefony wsparcia i zaufania, poradnie internetowe, infolinie i linie wsparcia), dostosowanej do potrzeb osób w różnym wieku	1
3.2.5.	Opracowanie (przy udziale suycydologów i specjalistów zdrowia publicznego), aktualizacja, upowszechnianie i monitorowanie wdrażania standardów postępowania w przypadku ryzyka zachowań samobójczych skierowanych do adekwatnych grup osób i instytucji, m.in. służby zdrowia, pomocy społecznej, kadry pedagogicznej, rodziców, służb mundurowych, mediów i osób duchownych	0
3.2.6.	Rozwój kompetencji pracowników ochrony zdrowia, pracowników oświaty, pomocy społecznej, służb mundurowych, osób duchownych i innych grup zawodowych, w zakresie wczesnego wykrywania symptomów zachowań samobójczych oraz podejmowania interwencji wobec osób przejawiających zachowania samobójcze	0
3.2.7.	Rozwój kompetencji przedstawicieli środków masowego przekazu, w szczególności dziennikarzy, redaktorów, sekretarzy redakcji, wydawców	0
3.2.8.	Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, zachowań samobójczych, postaw społecznych	1
3.2.9.	Prowadzenie działalności naukowo-badawczej, w tym prowadzenie badań ukierunkowanych na monitorowanie zachowań samobójczych w różnych populacjach, z uwzględnieniem metod dokonywania zamachów samobójczych, a także prowadzenie badań ukierunkowanych na identyfikację nowych i monitorowanie znanych czynników ryzyka i czynników chroniących, w tym prowadzenie badań w zakresie wpływu mediów na zachowania samobójcze	0
3.2.10.	Koordinacja działań na rzecz zapobiegania zachowaniom samobójczym określonych w NPZ, z uwzględnieniem możliwości utworzenia i prowadzenia Biura do Spraw Zapobiegania Zachowaniom Samobójczym	0
3.2.11.	Inny	0
Ogółem		179

Tabela nr 11.

CEL 4. ZDROWIE ŚRODOWISKOWE I CHOROBY ZAKAŻNE

Cel operacyjny	Nazwa celu operacyjnego NPZ	Liczba zadań/działań
4	Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne	
4.1.	Działania edukacyjne dotyczące wpływu środowiska życia na zdrowie	47
4.2.	Podjęcie inicjatyw na rzecz profilaktyki chorób zawodowych i związanych z pracą, w tym ze służbą żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz wzmocnienie zdrowia pracujących	39
4.3.	Prowadzenie baz danych dotyczących występowania czynników rakotwórczych i mutagennych w miejscu pracy, Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych oraz Krajowego Rejestru Czynniki Biologicznych	0
4.4.	Monitorowanie zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w miejscu pracy. Prowadzenie monitoringu oceniającego ekspozycję na związki chemiczne w środowisku pracy i służby żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz środowisku zamieszkania	0
4.5.	Promocja szczepień, utrzymanie funkcjonalności portalu informacyjnego dotyczącego szczepień – działania promocyjne i popularyzacyjne dotyczące szczepień ochronnych	78
4.6.	Przeciwdziałanie powstawaniu antybiotykooporności u drobnoustrojów	0
4.7.	Poprawa bezpieczeństwa opieki zdrowotnej, w tym kształtowanie postaw i umiejętności personelu medycznego, dotyczących metod sterylizacji, dekontaminacji i dezynfekcji	0
4.8.	Prowadzenie nadzoru epidemiologicznego dotyczącego chorób zakaźnych	0
4.9.	Badania naukowe i ocena wpływu jakości środowiska życia na stan zdrowia	0
4.10.	Prowadzenie baz danych (oraz ich przetwarzanie i udostępnianie właściwym podmiotom) dotyczących chemicznych zanieczyszczeń żywności, mikrobiologii żywności, dodatków do żywności, bezpieczeństwa materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	0
4.11.	Inny	19
Ogółem		183

Tabela nr 12.

CEL 5. WYZWANIA DEMOGRAFICZNE

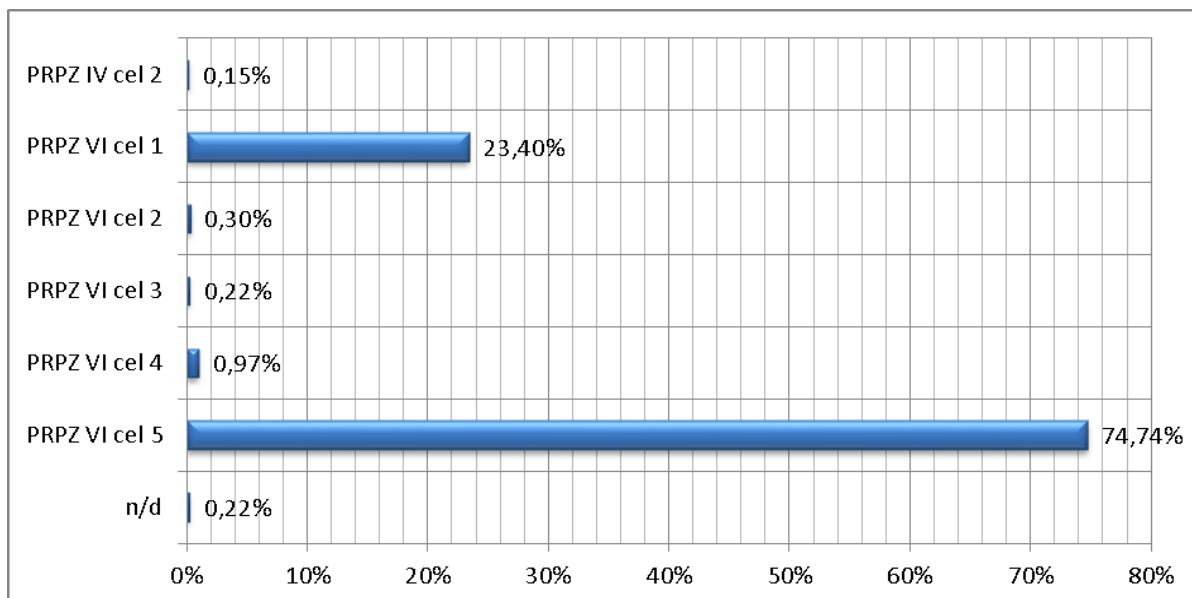
Cel operacyjny	Nazwa celu operacyjnego NPZ	Liczba zadań/działań
5	Wyzwania demograficzne	
5.1.	Kreowanie postaw prozdrowotnych oddziałujących na zdrowie prokreacyjne oraz podnoszenie kompetencji kadr medycznych w zakresie zdrowia prokreacyjnego	1
5.2.	Upowszechnianie rozwiązań systemowych w zakresie zdrowia prokreacyjnego, w tym w opiece prekonceptyjnej i okołoporodowej	0

5.3.	Wspieranie aktywności społecznej seniorów oraz poprawa związanej ze zdrowiem jakości życia osób starszych	9
5.4.	Rozwój usług wspierających zdrowie i jakość życia związaną ze zdrowiem u osób starszych i ich opiekunów nieformalnych, w szczególności przez rozwój dziennych form wsparcia i pomocy psychologicznej	3
5.5.	Działania na rzecz koordynacji opieki nad osobami starszymi dostępnej w ramach systemów ochrony zdrowia i pomocy społecznej	0
5.6.	Edukacja przedstawicieli zawodów medycznych w zakresie potrzeb zdrowotnych osób starszych	0
5.7.	Edukacja ukierunkowana na profilaktykę problemów zdrowotnych występujących u osób starszych, w szczególności w zakresie urazów i prewencji upadków oraz zasad unikania skutków polipragmazji	0
5.8.	Edukacja opiekunów nieformalnych osób starszych na temat chorób związanych z wiekiem oraz zasad właściwej opieki nad tymi osobami	0
5.9.	Informowanie i edukacja przedstawicieli służb publicznych i zawodów niemedycznych mających częsty kontakt z osobami starszymi na temat chorób związanych z wiekiem oraz zasad postępowania w kontakcie z tymi osobami	0
5.10.	Edukacja w zakresie zarządzania zdrowiem starzejących się pracowników oraz opracowanie i upowszechnienie instrumentów promujących zdrowie i zachowania prozdrowotne w środowisku pracy	0
5.11.	Opracowywanie rozwiązań wspierających wykrywanie i monitorowanie przebiegu chorób związanych z wiekiem oraz wdrożenie tych rozwiązań	0
5.12.	Badania dotyczące stanu zdrowia osób starszych i współpraca międzynarodowa w zakresie zdrowia osób starszych	0
5.13.	Inny	0
Ogółem		13

Tabela nr 13.

IV. ZGODNOŚĆ ZREALIZOWANYCH LUB PODJĘTYCH ZADAŃ Z PRIORYTETAMI DLA REGIONALNEJ POLITYKI ZDROWOTNEJ DLA WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Ogółem procentowy udział wszystkich zadań z zakresu zdrowia publicznego wpisujących się w dokument pn. *Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej dla województwa lubelskiego – aktualizacja zatwierdzona przez Wojewodę Lubelskiego dnia 28 lutego 2019 r.*, przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 3.

Zadania z zakresu zdrowia publicznego wpisujące się w PRPZ dla województwa lubelskiego przedstawione w formie tabelarycznej

PRPZ	Liczba	%
PRPZ IV cel 2	2	0,15%
PRPZ VI cel 1	314	23,40%
PRPZ VI cel 2	4	0,30%
PRPZ VI cel 3	3	0,22%
PRPZ VI cel 4	13	0,97%
PRPZ VI cel 5	1003	74,74%
n/d	3	0,22%
Razem	1342	100,00%

Tabela nr 14.

1. Zgodność z PRPZ nr IV cel 2

Priorytet nr IV wzmocnienie opieki zdrowotnej nad osobami starszymi, przewlekle chorymi i wymagającymi opieki paliatywnej **cel 2** poprawa dostępności do świadczeń dla osób przewlekle chorych realizowanych w warunkach stacjonarnych i domowych wpisuje się **2 zadania (0,15%)**.

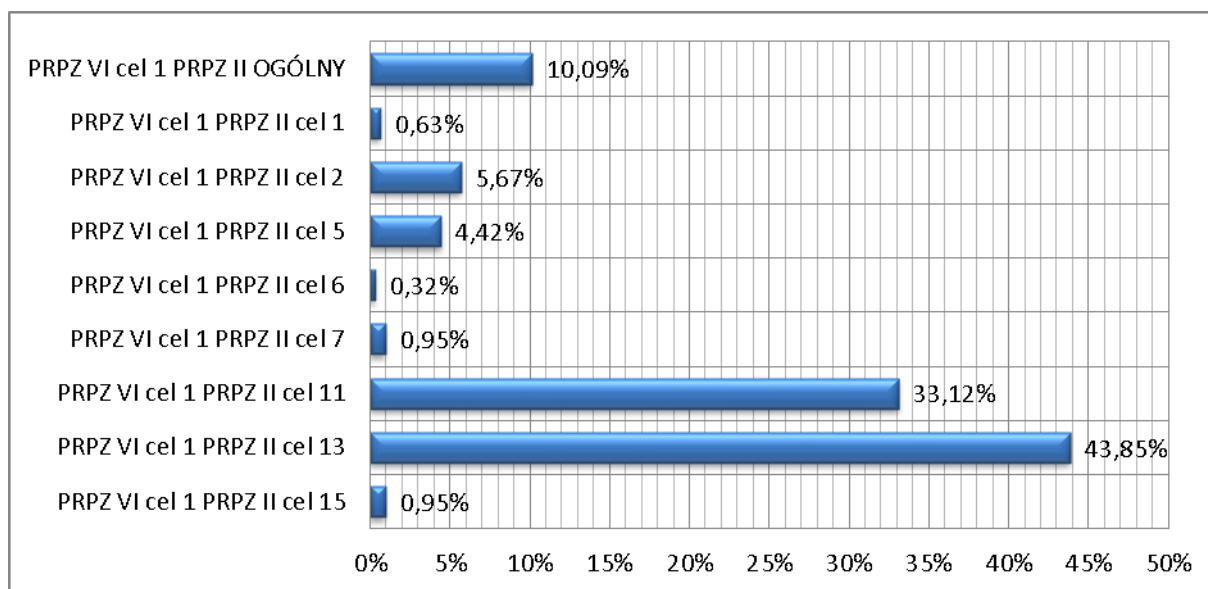
2. Zgodność z PRPZ nr VI cel 1

Priorytet nr VI rozwój profilaktyki zdrowotnej **cel 1** wzmocnienie działań profilaktycznych w dziedzinach priorytetowych, które zostały wyszczególnione w **Priorytecie nr II** wzmocnienie potencjału infrastrukturalnego oraz kadrowego

systemu ochrony zdrowia w dziedzinach priorytetowych dla województwa lubelskiego wpisuje się **314 zadań (23,43%),**

32 zadania (10,09 %) takie jak np.: *Dyskusja nt. chorób i możliwości ich zapobiegania, Biała Niedziela, Kształtowanie postaw prozdrowotnych, Profilaktyka zagrożeń cywilizacyjnych, Olimpiada wiedzy o zdrowiu* z uwagi na to, iż swoim zakresem obejmowały wiele dziedzin priorytetowych, dlatego też zostały przypisane do Priorytetu nr II bez wskazania konkretnego celu. Wobec powyższego wyodrębniono w tabeli oraz wykresie pozycję „ogólny”

- Procentowy udział zadań wpisujących się w cele **PRPZ nr II** przedstawia poniższy wykres

Wykres nr 4.

- Zadania z zakresu zdrowia publicznego wpisujące się w cele **PRPZ nr II** przedstawione w formie tabelarycznej

Cel - PRPZ nr II <i>Wzmocnienie potencjału infrastrukturalnego oraz kadrowego systemu ochrony zdrowia w dziedzinach priorytetowych dla województwa lubelskiego</i>	Liczba zadań	%
PRPZ II ogólny - Zadania przypisane do ogólnego PRPZ II	32	10,09 %
Cel 1 - Poprawa dostępności do świadczeń w zakresie chorób układu krążenia w tym rehabilitacji leczniczej (LSZ, AOS, REH)	2	0,63 %
Cel 2 - Poprawa dostępności do świadczeń w zakresie chorób nowotworowych w tym rehabilitacji leczniczej (LSZ, AOS, REH)	18	5,68 %
Cel 5 - Poprawa dostępności do świadczeń w zakresie chorób układu kostno- stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej, rehabilitacji leczniczej oraz rozwój wczesnej diagnostyki (LSZ, AOS, REH)	14	4,42 %

Cel 6 - Poprawa dostępności do świadczeń w dziedzinie nefrologii oraz urologii (LSZ, AOS)	1	0,32 %
Cel 7 - Poprawa dostępności do świadczeń w dziedzinie okulistyki (LSZ, AOS)	3	0,95 %
Cel 11 - Poprawa dostępności do świadczeń w zakresie leczenia chorób zakaźnych i wysoce zakaźnych (LSZ, AOS)	105	33,12 %
Cel 13 - Wzmocnienie opieki nad pacjentami diabetologicznymi (LSZ, AOS, POZ)	139	43,85 %
Cel 15 - Poprawa dostępności do świadczeń w zakresie psychologii klinicznej dla dorosłych i dzieci (LSZ, AOS, PSY)	3	0,95%
Razem	317	100,00%

Tabela nr 15.

Rzeczywista liczba zadań wpisujących się w PRPZ nr II wynosi **314**. Z uwagi na to, iż **311** zadań zostało przypisane do jednego celu PRPZ nr II a **6** zadań do dwóch celów PRPZ nr II, suma zadań w powyższej tabeli wynosi **317**.

Ponadto należy zaznaczyć, że do **PRPZ VI cel 1 PRPZ II cel 13** przypisano zadania m. in. z zakresu zdrowego odżywiania oraz aktywności fizycznej.

3. Zgodność z PRPZ nr VI cel 2

Priorytet nr VI rozwój profilaktyki zdrowotnej cel 2 wzmocnienie działań profilaktycznych w dziedzinie stomatologii i periodontologii wpisuje się **4 zadania (0,30%)**.

4. Zgodność z PRPZ nr VI cel 3

Priorytet VI rozwój profilaktyki zdrowotnej cel 3 wzmocnienie działań profilaktycznych ukierunkowanych na matkę i dziecko wpisuje się **3 zadania (0,22%)**,

5. Zgodność z PRPZ nr VI cel 4

Priorytet VI rozwój profilaktyki zdrowotnej cel 4 wzmocnienie działań profilaktycznych skierowanych dla osób powyżej 65 roku życia wpisuje się **13 zadań (0,97%)**.

6. Zgodność z PRPZ nr VI cel 5

Priorytet nr VI rozwój profilaktyki zdrowotnej cel 5 wzmocnienie działań profilaktycznych w dziedzinie psychiatrii wpisało się **1003 zadań (74,85%)**.

Do powyższego priorytetu przypisano zadania m. in. z zakresu psychiatrii, przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym itd.

7. Nie dotyczy – wpisało się **3 zadania (0,22%)** pn.: *Program profilaktyczny bezpieczny przedszkolak, Zakup opasek odblaskowych, Konkurs - Stawiam na bezpieczeństwo*. Podjęte zadania miały na celu działania edukacyjne z zakresu bezpieczeństwa drogowego. Zakres podjętych działań uniemożliwił przypisanie 3 zadań do Priorytetów dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej dla województwa lubelskiego, nie negując ich potencjalnych walorów edukacyjnych, wynikających z innych przepisów prawa lub potrzeb lokalnej społeczności.

V. PODSUMOWANIE

W 2021 r. w województwie lubelskim zrealizowano **1342 zadań/działań** z zakresu zdrowia publicznego, które zostały przekazane do Wojewody Lubelskiego przez jednostki samorządu terytorialnego województwa lubelskiego za pośrednictwem elektronicznego systemu sprawozdawczego ProfiBaza.

W Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej dla województwa lubelskiego sprawozdanych i zatwierdzonych zadań:

- wpisuje się **1339**.
- nie wpisuje się **3**.

Ponadto należy zaznaczyć, iż w ramach realizacji jednego zadania np. *Edukacja i profilaktyka zdrowotna dla mieszkańców - pogadanka: aktywizacja osób z nadwagą, Profilaktyka chorób - pomoc psychologiczno-pedagogiczna* itp. możliwe było przypisanie kilku celów Priorytetu nr II do jednego zadania.

VI. PROBLEMY

1. PROBLEMY WYNIKAJĄCE ZE ZBYT PÓŹNEGO WDROŻENIA SYSTEMU PROFIBAZA

W związku z późnym uruchomieniem w 2022 r. nowego systemu sprawozdawczego ProfiBaza, który przez cały okres sprawozdawczy był stale

aktualizowany realizacja zapisów art. 12 ust. 1 - 6 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022, poz. 1608), była znacznie utrudniona z uwagi na występujące n/w problemy:

- Jednostki samorządu terytorialnego nie mogły przekazać bezpośrednio wojewodzie informacji o zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego, w terminie wynikającym z art. 12 ust. 2 ww. ustawy tj. do dnia 31 marca, z uwagi na występujący błąd podczas zamykania sprawozdania.
- Nieczytelna instrukcja wprowadzająca użytkowników w błąd oraz późne zamieszczenie tj. 30 marca 2022 r. materiałów e-learningowych dla użytkowników.
- Problemy związane z logowaniem się do systemu ProfiBaza – pomimo wprowadzenia prawidłowego loginu i hasła użytkownicy nie mogli pracować w systemie.
- Błędne przypisanie użytkownika systemu ProfiBaza do innej jednostki.
- Błędnie przypisane wprowadzonej interwencji np.: wprowadzone interwencje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego widniały pod Urzędem Miasta Lublin.
- Przeszkody pojawiające się podczas próby utworzenia działania – brak odnośnika *dodaj działanie* w systemie.
- Barię ograniczającą był brak możliwości samodzielnego wprowadzenia przez jednostki - podmiotów finansujących zadanie brakujących na liście w systemie ProfiBaza, co wiązało się z bardzo długim czasem oczekiwania na wprowadzenie podmiotu przez administratora programu.
- Problemy związane z zapisaniem działania, żeby zapisać działanie trzeba przejść przez wszystkie wymagane zakładki. Nie ma możliwości zapisania na danym etapie pracy i późniejsze uzupełnienie.

- Ograniczona nazwa interwencji do 128 znaków.
- Nieliczne podpowiedzi/objaśnienia przy poszczególnych polach. Wprowadzenie do systemu nieaktualnego Narodowego Programu Zdrowotnego na lata 2016 – 2020 r.
- Nieaktywne pole Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej dla koordynatora wojewódzkiego, spowodowało, że w systemie zadania z zakresu zdrowia publicznego nie zostały przypisane do PRPZ lub są błędnie przypisane przez jednostki. Jednostki niejednokrotnie zgłaszały, że nie będą wypełniać tego pola z uwagi na to, iż jest to obowiązek koordynatora wojewódzkiego wynikający z przepisów prawa w tym zakresie.

W związku z tym dane w systemie ProfiBaza są w znacznym stopniu rozbieżne z danymi, które zostały zweryfikowane przez koordynatora wojewódzkiego.

- Nieaktywne pole Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10, dla koordynatora wojewódzkiego spowodowało, że większość zadań z zakresu zdrowia publicznego zostało odrzuconych w systemie do korekty jednostkom samorządu terytorialnego. Jednostki niejednokrotnie zgłaszały, że uzupełnianie tej informacji nie wynika z aktualnie obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie.
- Utrudniony kontakt z Zespołem ProfiBazy.

2. NAJCZĘSTSZE PROBLEMY POJAWIAJĄCE SIĘ PODCZAS WERYFIKACJI ZADAŃ Z ZAKRESU ZDROWIA PUBLICZNEGO W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM:

- Brak nazwy zadania (w polu nazwa wprowadzano często nazwę jednostki).
- Powtarzająca się nazwa zadania (kilka zadań z danej jednostki o tej samej nazwie).

- Nagminne wprowadzanie przez jednostki zerowych kosztów realizacji zadania (ze względu na realizowanie zadań w ramach celów statutowych danej jednostki np. szkoły – praca pedagoga, nauczyciela).
- Wprowadzanie zadań, których realizatorem była inna jednostka, np. Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna.
- Wprowadzanie programów ogólnopolskich oraz rządowych.

Z up. Wojewody Lubelskiego
Teresa Pazura
Z-ca Dyrektora Wydziału Zdrowia
/podpisano elektronicznie/